

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Stichting Stop Afvalwater Twente
t.a.v. F. Mensink
Engbersstraat 33
7661 PG Vasse

Datum 17 mei 2022
Betreft Beslissing op bezwaar

Geachte heer Mensink en heer Hassink,

Bij besluit van 21 februari 2022 heb ik het verzoek van de Stichting Stop Afvalwater Twente (hierna: de stichting) om handhavend op te treden tegen de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) afgewezen. Bij e-mail van 22 februari 2022 heeft u namens de stichting bezwaar gemaakt tegen dat besluit.

Ik verklaar dit bezwaar ongegrond. Hieronder licht ik mijn besluit toe.

1. Procedure

Voor onderhavige beslissing zijn de volgende procedurestappen van belang.

Bij brief van 18 november 2021 en de aanvulling daarop per e-mail op 6 december 2021 heeft u namens de stichting verzocht om handhaving ten aanzien van de waterinjectie in Twente door de NAM. In het verzoek verzocht de stichting om de waterinjectie in Twente op te schorten, niet toe te staan, dan wel direct volledig te stoppen. De stichting heeft daartoe aangegeven dat de NAM in strijd handelt met de vergunning door niet de vereiste metingen te doen en niet de juiste maatregelen te nemen na ongewone voorvallen. Bovendien vindt de stichting dat de maximaal toegestane concentratie CO₂ in het injectiewater jarenlang is overschreden door de NAM.

Bij besluit van 21 februari 2022 is het verzoek om handhaving afgewezen, omdat er geen sprake was van een situatie op grond waarvan ik handhavend moest optreden. Bovendien lag de waterinjectie in de putten ROW-2, ROW-4, ROW-5 en ROW-7 al stil. Bij de beoordeling van het handhavingsverzoek stonden de volgende onderwerpen centraal: de bodemdaling die blijkt uit de bodemdalingskaart, een scheur in de buis in put ROW-2, gaslekkage bij put ROW-7 en de concentratie CO₂ in het injectiewater.

Tegen de afwijzing heeft de stichting op 22 februari 2022 bezwaar gemaakt. De stichting en de NAM zijn op 8 april 2022 verschenen bij een hoorzitting ten kantore van het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM). Een verslag van de hoorzitting is bijgevoegd als bijlage bij dit besluit.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T

Ons kenmerk

22085257

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Uit het bezwaarschrift en de toelichting tijdens de hoorzitting blijkt dat de stichting bezwaar heeft tegen de afwijzing, omdat zij van mening is dat de waterinjectieputten ROW-4, ROW-5 en ROW-7 over de grootste lengte van de buis geen betrouwbare dubbele barrière hebben en er geen goede en regelmatige inspecties plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, die dit ontbreken van een dubbele barrière ondervangen.

2. Feiten

Voor de winning van olie in het Drentse Schoonebeek injecteert de NAM stoom in het olieveld waardoor de stroperige olie vloeibaarder wordt. De stoom condenseert in de diepe ondergrond, vermengt zich met het van nature aanwezige water en wordt samen met de olie weer omhoog geproduceerd. Het productiewater wordt vervolgens van de olie gescheiden en via transportleidingen naar Twente gebracht. In Twente wordt dit productiewater geïnjecteerd in lege gasvelden. De putten die recent voor waterinjectie in Twente zijn gebruikt zijn de putten ROW-4, ROW-5 en ROW-7 van de NAM. Op dit moment ligt de waterinjectie stil. Dit kan pas weer worden opgestart als aan drie voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden bespreek ik aan het einde van dit hoofdstuk.

Voorval ROW-2: verscherpt toezicht en nader onderzoek

Voorheen vond naast de hierboven genoemde putten ook in put ROW-2 waterinjectie plaats. Deze put is afgesloten nadat in februari 2021 is geconstateerd dat de buitenbuis is gescheurd. Bij het voorval in put ROW-2 is geen injectievloeistof gelekt. Naar aanleiding van het voorval met put ROW-2 heeft SodM de NAM op 21 juni 2021 onder verscherpt toezicht gesteld. Daarnaast moet de NAM nader onderzoek doen naar de oorzaak van de scheur in put ROW-2 en de put is blijvend gesloten door de NAM.

Dichtbij de afgesloten put ROW-2, ligt put ROW-7. Vanwege dit gegeven heeft de NAM naar aanleiding van een aanwijzing van SodM de waterinjectie in put ROW-7 uit voorzorg stilgelegd. SodM heeft in 2021 NAM laten weten dat deze put pas weer mag worden gebruikt als aan de volgende criteria wordt voldaan:

- de NAM moet de staat van de binnen- en buitenbuis van ROW-7 in kaart hebben gebracht en SodM hebben overtuigd van de integriteit van deze put;
- het onderzoek dat is uitgevoerd naar de scheur in put ROW-2 is beoordeeld door SodM en SodM is van mening dat de uitkomst zodanig is dat op basis daarvan de waterinjectie veilig kan plaatsvinden; en
- de NAM heeft haar monitoringsprogramma adequaat aangescherpt naar de nieuwe inzichten uit het voorval bij put ROW-2.

Op 31 maart 2022 is het onderzoek gedaan door de NAM ontvangen door SodM; dit onderzoek wordt momenteel beoordeeld.

Overschrijding toluen concentraties injectiewater

Op dit moment ligt de waterinjectie in Twente in zijn geheel stil mede in verband met een overschrijding op de vergunde concentratie van toluen in het injectiewater. De NAM moet corrigerende maatregelen nemen om deze overschrijdingen te voorkomen.

Dit wil de NAM doen door het water dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek te filteren. Voordat de waterinjectie weer opgestart kan worden moet de vergunning voor de filterinstallatie die de toluen concentraties moet gaan verlagen zijn verleend.

Onregelmatigheid put ROW-4

Naar aanleiding van de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 heeft de NAM proactief extra metingen verricht bij de overige injectieputten in Twente. Bij put ROW-4 heeft de NAM een mogelijke onregelmatigheid geconstateerd en gemeld aan SodM. Hierbij is er op dit moment geen aanleiding om aan te nemen dat er sprake is van schade voor mens of milieu. De NAM heeft een onderzoek naar deze onregelmatigheid ter beoordeling voorgelegd aan SodM op 31 maart. Deze put wordt niet gebruikt door de NAM, totdat SodM dit onderzoek heeft beoordeeld. Het onderzoek hiernaar wordt gelijktijdig beoordeeld met het onderzoek naar put ROW-2, zoals hierboven genoemd.

Samenvattend mag de NAM de waterinjectie in Twente pas weer starten als de toluenwaarden op orde zijn (en de hiervoor vereiste vergunning verleend is), de verschillende onderzoeken naar ROW-2, ROW-4 en ROW-7 zijn uitgevoerd, én de integrale beoordeling van deze onderzoeken en de door de NAM genomen maatregelen (zoals een aangescherpt monitoringprogramma) ertoe leiden dat SodM van oordeel is dat het hervatten van de waterinjectie veilig kan plaatsvinden.

3. Juridisch kader

Op grond van artikel 17.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer (hierna: de Wm), treft degene die een inrichting drijft waar zich een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om herhaling of de gevolgen van dat voorval te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Op grond van artikel 17.1, tweede lid, van de Wm, legt degene die een inrichting drijft de inrichting geheel of gedeeltelijk stil, indien door het voorval:

- direct gevaar voor de menselijke gezondheid ontstaat of dreigt te ontstaan; of
- onmiddellijke en aanmerkelijke gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan en zolang niet kan worden gewaarborgd dat door de getroffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, of de aanvullende maatregelen, bedoeld in artikel 17.3, eerste lid, wordt voldaan aan de voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning voor de inrichting of aan de bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8.40 voor de inrichting geldende regels.

4. Beoordeling bezwaren

Op grond van artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) ben ik gehouden tot een volledige heroverweging van mijn beslissing van 21 februari 2022 op grond van het ingediende bezwaarschrift.

Daarbij is het uitgangspunt dat ik bij die heroverweging alle relevante feiten en omstandigheden moet betrekken die op dit moment bekend zijn.

De stichting voert in haar bezwaarschrift aan dat sprake is van een ongewoon voorval in de zin van artikel 17.1 van de Wm, omdat samengevat volgens de stichting bij de putten ROW-4, ROW-5 en ROW-7 over de grootste lengte van de buis geen betrouwbare dubbele barrière is en er geen goede en regelmatige inspecties plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, die dit ontbreken van een dubbele barrière ondervangen. Meer specifiek gaat het volgens de stichting om de volgende inspecties die niet of niet goed zijn uitgevoerd door de NAM:

- Inspectie van de buitenbuis boven de packer
- Inspectie van de cementlaag boven de packer
- Inspectie van de buitenbuis onder de packer
- Inspectie van de afsluitende laag
- Inspecties van het carbonaatgesteente in het gasveld
- Inspectiemetingen met betrekking tot de bodemdaling

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ moet onder ongewoon voorval in de zin van artikel 17.1 van de Wm in ieder geval worden verstaan: "elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten".

Ik ben van oordeel dat geen van de punten die de stichting aanvoert zijn aan te merken als een ongewoon voorval in de zin van artikel 17.1 van de Wm waartegen handhavend moet worden opgetreden. Ik leg dat hieronder uit. Daarbij behandel ik eerst de punten van de stichting ten aanzien van de barrières en daarna de punten ten aanzien van de inspecties.

Barrières

Punt 2 uit bezwaarschrift: Cementatie put ROW-7 in orde

Wat betreft de ontbrekende barrières lees ik het bezwaar van de stichting zo dat zij zich zorgen maakt over (mogelijke) communicatie tussen het gasveld (het Zechsteinreservoir) en de oppervlakte bij put ROW-7. Deze (mogelijke) communicatie kan volgens de stichting aangeven dat ook andere ongewenste verbindingen naar de oppervlakte zouden kunnen bestaan waarmee mogelijke verontreiniging (geïnjecteerd productiewater) van het gasveld naar de oppervlakte kan komen. De stichting wijst daarbij op de mogelijkheid dat er gas vanuit het Zechsteinreservoir langs de put omhoog zou kunnen komen, omdat er gas is waargenomen aan de oppervlakte. De stichting neemt aan dat dit gas niet uit het Bentheimer zandsteen afkomstig is vanwege de afwijkende verhouding methaan:ethaan.

Er is geen aanwijzing dat gas uit het Zechsteinreservoir omhoog komt langs de put door een slechte of ontbrekende cementlaag. Daarmee is er ook geen aanwijzing dat er injectiewater vanuit het reservoir omhoog komt. Ik leg dat hieronder uit.

¹ Bijvoorbeeld de uitspraak van 12 juli 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AY3734, r.o. 2.3.2.

De cijfers die de stichting ten grondslag legt aan haar aanname dat er communicatie is tussen het gasveld en de oppervlakte haalt de stichting uit zogenaamde Gas Detectie (GD) metingen van de boorspoeling van put ROW-10 ten tijde van het boren. Deze gasmetingen van het vermalen boorgruis zijn niet representatief voor gas dat zich in de poriën van een formatie bevindt en kan stromen. GD-waardes worden beïnvloed door het kraken van aanwezige koolwaterstoffen door de warmte en druk van de boorkop. Hierdoor worden lange koolstofketens in kortere ketens omgezet, en verandert de samenstelling van het gas dat in de GD-unit gedetecteerd wordt ten opzichte van de originele samenstelling. Het is redelijk om aan te nemen dat een dergelijk proces ook de aanwezige olie in het Bentheim heeft gekraakt en geleid heeft tot een andere samenstelling van het gas. De aangedragen GD-meting is daarom niet representatief voor de gassamenstelling in het Bentheimer zandsteen danwel het Zechstein reservoir. Om deze reden kunnen de GD-waardes niet gebruikt worden om te bepalen of er gas uit het Zechstein reservoir langs de put omhoog komt.

Wat betreft de cementatie van de casing kan ik het volgende zeggen. De casing is voldoende gecementeerd. De NAM heeft uit onderzoek geconcludeerd dat de gasbubbel die na aanleg van de put zijn waargenomen in put ROW-7, gebaseerd op de samenstelling van het gas, uit het Bentheimer zandsteen komen en via de buitenste annulli naar boven migreren. SodM kan zich vinden in die conclusie.

Sinds de aanleg van put ROW-7 in 1976 en 1977 worden belletjes in de putkelder waargenomen, afkomstig uit de c- en d-annulus. Dit gas werd al tijdens de aanleg van put ROW-7 in 1976 waargenomen ná het cementeren van de tweede verbuizing. Dit was toen al bij SodM bekend. Op dat moment was de put nog in aanleg én moest het Zechstein gas reservoir nog aangeboord worden. Het is daarom niet aannemelijk dat de gasbelletjes waar de stichting op doelt afkomstig zijn uit het Zechstein gas reservoir.

Er is daarmee geen aanwijzing dat het gas uit het Zechsteinreservoir langs de put omhoog zou migreren door een slechte of ontbrekende cementlaag. Daarmee is er ook geen aanwijzing dat er injectiewater vanuit het reservoir omhoog komt. De gasbelletjes die waargenomen worden komen zeer waarschijnlijk uit het ondieper gelegen Bentheimer zandsteen. De aanname van de stichting dat door het niet op orde zijn van cementbarrière er gas uit het reservoir langs de put omhoog stroomt, is dus niet correct.

De gasbubbel in put ROW-7 vormen geen gevaar voor mens of milieu, en reeds daarom is er geen sprake van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Punt 3 uit het bezwaarschrift: cement putten ROW-4 en ROW-5 in orde

De stichting stelt met haar bezwaar dat de barrières bij de putten ROW-4 en ROW-5 ondeugdelijk zijn, omdat de cementering achter de casing ontbreekt.

Ik ben het niet eens met de stelling van de stichting dat het cement achter de casing van putten ROW-4 en ROW-5 ontbreekt. Dat leg ik hieronder verder uit.

Voor het goed functioneren van cement is het niet nodig, en ook niet voorgeschreven, dat er over de gehele lengte van de buis cement zit van goede kwaliteit. Van belang is dat het injectiereservoir is afgesloten van de ondiepe (zoet) watervoerende lagen, door het herstellen van de regionale afsluitende lagen. Op grond van artikel 69 van het Mijnbouwbesluit wordt – voor zover hier relevant – een boorgat ingevolge het eerste lid voorzien van een geschikte verbuizing. In het tweede lid staat dat elke serie van de in het eerste lid bedoelde verbuizing over voldoende afstand wordt gecementeerd en daarna op deugdelijkheid getest. Hiervoor is het hebben van een cementafsluiting van goede kwaliteit van enkele tientallen meters voldoende.

Dat het cement in orde is blijkt uit de druktasten die zijn uitgevoerd nadat de buitenbuis is gecementeerd. Uit de druktasten is gebleken dat het cement en de buitenbuizen geen lekkage vertonen en dus deugdelijk zijn. Cement wordt niet alleen beoordeeld door middel van een druktest, er zijn ook andere gegevens die kunnen aangeven of de cementatie goed is verlopen, zoals cement pomp rapporten en boorrapporten.

Kortom, de cementatie van de casing voor put ROW-4 en -5 voldoet aan de wettelijke standaarden. Er is reeds daarom geen sprake van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Punt 3b uit het bezwaarschrift: 'missende' binnenbuis onder de packer

De stichting geeft aan dat in het gasveld over honderden meters de tweede barrière niet aanwezig is, omdat dat deel geen binnenbuis bevat.

In de aanvraag van de vergunning heeft de NAM het putdesign weergegeven. De aanvraag is onderdeel van de voor waterinjectie verleende omgevingsvergunningen. In de vergunningen is niet opgenomen dat er een binnenbuis in de putten nodig is onder de packer. Nu de NAM zich aan het putdesign uit de vergunningen houdt is reeds daarom geen sprake van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Inspecties

Punt 1 uit het bezwaarschrift: Geen sprake van schade aan mens of milieu door breuk in buitenbuis ROW-2

Ik vat het bezwaar van de stichting zo op dat zij zich zorgen maakt over de voortzetting van waterinjectie in de putten van de NAM in Twente – anders dan put ROW-2 – zolang de oorzaak van de breuk in put ROW-2 niet bekend is. Hierdoor kan volgens de stichting niet gegarandeerd worden dat geen injectiewater wegloopt uit het reservoir. Ik ben het niet eens met de stelling van de stichting. Ik leg dat hieronder uit.

Zoals in het bestreden besluit is beschreven, ben ik van oordeel dat de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 weliswaar gezien moet worden als een ongewoon voorval, maar dat dit voorval geen dusdanige (dreiging van) nadelige gevolgen voor het milieu heeft opgeleverd dat artikel 17.1 van de Wm hier aan de orde is. Reden hiervoor is dat bij de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 annulaire vloeistof (voornamelijk zout water) is weggestroomd in een reservoir waarin van oorsprong al zout water (met andere stoffen) aanwezig is en waarin ook injectiewater (eveneens voornamelijk zout water) wordt geïnjecteerd via een naastgelegen injectieput (ROW-7). Bovendien is de hoeveelheid weggestroomde hoeveelheid vloeistof verwaarloosbaar ten opzichte van de hoeveelheid reeds via put ROW-7 geïnjecteerde hoeveelheid injectiewater.

Dat de breuk in ROW-2 wel iets is wat de NAM goed moet onderzoeken is uitvoerig uiteengezet in paragraaf 3.1.2 van het bestreden besluit. Het doen van dit onderzoek betekent niet dat er concrete aanwijzingen zijn dat bij andere putten, en met name de dichtbij gelegen put ROW-7, vergelijkbare schade aan de verbuizing is ontstaan waarbij bovendien wel injectiewater vrijkomt. Er is dus ook in zoverre geen reden om aan te nemen dat een ongewoon voorval bij andere putten heeft plaatsgevonden waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. Overigens is, zoals eerder vermeld, de waterinjectie met put ROW-7 uit voorzorg wel stilgelegd. De injectie mag pas weer worden opgestart als uit onderzoek van de NAM en de daarop volgende beoordeling van SodM blijkt dat waterinjectie via deze put veilig kan plaatsvinden.

Voorgaande heeft tot gevolg dat geen sprake is van schade of dreigende schade aan mens en milieu. Er is dus geen overtreding van artikel 17.1 van de Wm naar aanleiding waarvan ik handhavend moet optreden.

Punt 1b uit het bezwaarschrift: metingen zijn verricht onder en boven de packer bij putten ROW-4 en -5

Wat betreft de door de stichting gewenste inspecties van de casing onder en boven de packer van putten ROW-4 en ROW-5 het volgende. Beide putten zijn gemeten conform de gestelde eisen van het Waterinjectie Management Plan (hierna: WMP). Uit de mij ter beschikking staande gegevens blijkt dat de NAM bij put ROW-4 in 2015, 2020 en 2021 een calipermeting onder de packer heeft gedaan. De NAM voldoet hiermee aan het WMP. Bij put ROW-5 heeft de NAM in 2016 een calipermeting onder de packer gedaan. De vijfjaarlijkse calipermeting heeft daarna in 2021 plaatsgevonden, conform het WMP.²

Waar de stichting aanvoert dat de metingen van de casing boven de packer ook moeten plaatsvinden, ben ik het niet eens omdat noch uit de wet noch uit het WMP voortvloeit dat de NAM zulke metingen moet verrichten.

² Zie voor meer informatie over de metingen het besluit van SodM van 14 maart 2022: <https://www.sodm.nl/documenten/brieven/2022/03/14/afwijzing-tweede-handhavingsverzoek-waterinjectie-twente-nam>

Bovendien geven metingen van de annulusdruk nu juist aan of de binnenbuis en de buitenbuis intact zijn. Daarom is inspectie van de buitenbuis boven de packer verder niet vereist.

Gezien voorgaande is geen aanwijzing dat sprake is van een ongewoon voorval bij putten ROW-4 en ROW-5 waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Punt 3 uit het bezwaarschrift: inspecties naar cementatie van de casing voldoende

De stichting voert aan dat een betere controle op de cementatie van de casing in het deel boven het Zechstein volgens artikel 17.1 van de Wm noodzakelijk is. Dit kan volgens de stichting bijvoorbeeld door inspectie van de casing van de betreffende putten. Ik ben het hier niet mee eens. Dat leg ik hieronder uit.

Over het controleren van cementatie van de casing boven de packer het volgende. Er bestaat geen verplichting vanuit de vergunning of andere regelgeving om op regelmatige basis inspecties uit te voeren naar de cementatie. Ingevolge artikel 69 van het Mijnbouwbesluit moet de verbuizing over voldoende afstand worden gecementeerd en daarna op deugdelijkheid worden getest. Dit is gebeurd. De NAM heeft na de cementatie op deugdelijkheid getest en dit is voldoende bevonden. Verdere testen zijn niet nodig. Er is geen aanwijzing dat in dit opzicht sprake is van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Punt 4 uit het bezwaarschrift: pH-waarden binnen de vergunde waarden

De stichting voert aan zich zorgen te maken over een te hoge CO₂-concentratie in het injectiewater omdat dit tot oplossing van het carbonaatgesteente zou kunnen leiden. De stichting draagt aan dat een indicator van de chemische reactie voor het oplossen van gesteente een dalende pH is. De dalende pH-waarde zou daarom een indicator zijn voor dreigend gevaar voor mens en milieu. Met deze stellingname van de stichting ben ik het niet eens. Dat leg ik hieronder uit.

De pH-waarde van het injectiewater is in de vergunning gelimiteerd. Deze mag tussen de 4 en 9 zijn. Daar zit de waarde op dit moment ook tussen. Ik stel daarom vast dat hier geen sprake is van een overtreding. Daarnaast valt de waarde niet alleen binnen de gestelde limieten, maar ook binnen de verwachte waarden ten tijde van de aanvraag van de vergunning. De extra monitoring van het reservoir en de afsluitende laag waar de stichting om vraagt is dus niet nodig, aangezien de NAM binnen de vergunningsvoorschriften opereert. Er is geen aanwijzing dat in dit opzicht sprake is van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

Punt 5 uit het bezwaarschrift: geen onverwachte bodemdaling

De stichting voert aan dat referentiepunten in de bodemdalingsmetingen niet overtuigend zijn en de daling een voortgaand proces blijkt te zijn waarbij deze ook na de gaswinning - als het zo doorgaat in ieder geval onverwacht, en groter kan worden dan voorzien. Met deze stelling ben ik het niet eens. Ik zet dat hieronder uiteen.

De NAM moet de bodemdaling ten gevolge van mijnbouw meten volgens een door SodM goedgekeurd meetplan (jaarlijkse goedkeuring en aanpassing). De NAM doet dit en die gegevens staan in de database van TNO op NLOG.nl. Die gemeten bodemdaling is nihil en valt binnen de verwachte waarden van het milieueffectrapport (MER).

De stichting haalt haar waarden uit een database (bodemdalingskaart.nl) die daar niet voor bedoeld is. Deze waarden zijn niet representatief.

Deze kaart toont de totale bodemdaling die in het gebied is opgetreden, dus niet alleen ten gevolge van mijnbouwactiviteiten, maar ook als gevolg van ondiepe processen zoals inklinking. Eventuele bodemdaling in het gebied rondom de voormalige gaswinning in Twente wordt periodiek gemeten door de NAM via een dekkend net van meetpunten. SodM controleert of de metingen zorgvuldig zijn uitgevoerd en keurt de plannen van de NAM waarin staat hoe de metingen worden uitgevoerd elk jaar goed. SodM stemt dus elk jaar in met de referentiepunteuze van de NAM. Uit deze meetgegevens blijkt dat de bodemdaling als gevolg van de waterinjectie niet meer is dan verwacht.

Er is dus geen sprake van een daling die er op duidt dat in dit opzicht sprake is van een ongewoon voorval waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan in de zin van artikel 17.1 van de Wm. In zoverre is er geen overtreding waartegen ik handhavend moet optreden.

5. Conclusie

Er is geen overtreding van artikel 17.1 van de Wm. Er was en is geen reden om handhavend op te treden en om het bestreden besluit te herroepen.

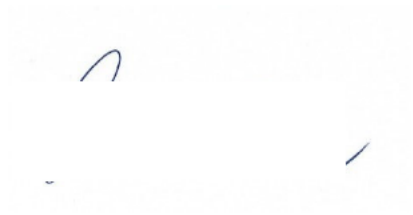
Overigens wil ik nogmaals benadrukken dat waterinjectie door de NAM in Twente nu stil ligt en pas weer kan worden opgestart als aan de eerder in dit besluit genoemde drie voorwaarden wordt voldaan, namelijk dat de toelatenwaarden op orde zijn (en de hiervoor vereiste vergunning verleend is), de verschillende onderzoeken naar de putten ROW-2, ROW-4 en ROW-7 zijn uitgevoerd, én de integrale beoordeling van deze onderzoeken en de door de NAM genomen maatregelen (zoals een aangescherpt monitoringprogramma) ertoe leiden dat SodM van oordeel is dat het hervatten van de waterinjectie veilig kan plaatsvinden.

6. Beslissing

Gelet op het voorgaande verklaar ik het bezwaar van de stichting ongegrond.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze,

ir. T.F. Kockelkoren, MBA
Inspecteur-generaal der Mijnen

Mededeling

Tegen deze beslissing kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van deze beslissing een beroepschrift indienen bij de rechtbank Overijssel, Postbus 10067 8000 GB Zwolle. Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van de beslissing waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van deze beslissing en de gronden waarop het beroepschrift rust.